

Nr 7.

Av herr Paulsen m. fl., *angående vissa hjälpåtgärder, då värnpliktiga drabbats av kroppsskada eller avlidit.*

I proposition nr 290 förelade Kungl. Maj:t 1941 års riksdag förslag till förordning om familjebidrag åt värnpliktiga med flera, vilka drabbats av kroppsskada, m. m. På bankoutskottets tillstyrkan biföll riksdagen förslaget.

Beträffande frågan om efterlevandeersättning till anhöriga, vid inträffade dödsfall, uttalade departementschefen följande i nämnda proposition: »Vid övervägande av frågan om en förbättring jämväl av efterlevandeersättningarna har jag kommit till den uppfattningen, att generella bestämmelser i detta syfte skulle bli av alltför komplicerad natur för att böra intagas i en provisorisk författning. Behov av en förbättring av efterlevandeersättningarna torde emellertid förefinnas i sådana fall, där den avlidne efterlämnar anhöriga i svag ekonomisk ställning. Då antalet dylika fall icke torde vara större, än att varje särskilt fall kan bli föremål för Kungl. Maj:ts prövning, synes det lämpligt, att förslag förelägges riksdagen om bemyndigande för Kungl. Maj:t att, tills vidare i avvaktan på utfärdandet av erforderliga bestämmelser, tilldela efterlevande efter person, som avlidit till följd av skada under krigstjänstgöring, tillägg å författningens enligt utgående ersättning med belopp, högst motsvarande skillnaden mellan sagda ersättning och efterlevandepension enligt sociala försvarsberedskapskommitténs förslag till krigspensionsförordning.»

Utskottet anslöt sig till detta uttalande, vilket även bifölls av riksdagen. Sociala försvarsberedskapskommitténs förslag till krigspensionsförordning skall sålunda ligga till grund för bestämmandet av efterlevandeersättning.

Beträffande föräldrar till skadad eller avliden värnpliktig skulle ersättning vid invaliditet eller efterlevandepension vid dödsfall endast utgå om föräldrarna voro för sitt uppehälle väsentligt beroende av underhåll från den skadade eller avlidne. Detta förefaller att vara allt för snäva riktlinjer. Föräldrar kunna för sitt uppehälle vara beroende av sina barn, även om dessa inte lämna direkt underhåll. Även kan situationen vara den, att någon hjälp från barnens sida till föräldrarnas uppehälle inte är behövlig för tillfället, men kan bli nödvändig inom en nära liggande framtid. Föräldrar, som exempelvis driva ett litet hantverk, vari en son deltagar, kunna inom den närmaste tiden bli beroende av dennes medverkan, utan att behov av hjälp i form av underhåll för tillfället föreligger.

Det kan visserligen sägas, att liknande förhållanden kunna förekomma i många andra fall, när det inte gäller skada eller dödsfall för värnpliktiga.

Emellertid får man inte förbise de utomordentliga förhållanden, som råda i nuvarande svåra läge, och de upppoffringar, som de värnpliktiga och deras anhöriga måste bringa landets försvarsberedskap.

Frågan om viss ersättning i nu nämnda fall bör komma under omprövning, och vissa riktlinjer böra såvitt möjligt uppdragas för lämnande av hjälp. Om bestämda regler äro svåra att fastställa, bör det i varje fall lämnas möjlighet för Kungl. Maj:t att kunna lämna hjälp, då skäl härför föreligga. Skall förslaget till krigspensionsförordning ligga till grund för prövning och beslut i dessa frågor, bli möjligheterna att lämna hjälp i nu avsedda fall i hög grad begränsade.

I detta sammanhang vilja vi framhålla, att det av riksdagen beslutade beloppet till begravningshjälp vid värnpliktigas på grund av skada inträffade dödsfall, 250 kronor, synes vara allt för lågt. I många fall kunna skäl föreligga för höjning av detta belopp. Även här bör Kungl. Maj:t äga att pröva och besluta utbetalande av högre belopp.

Med stöd av det anförda föreslå undertecknade,

att riksdagen måtte besluta hemställa till Kungl. Maj:t om utredning och förslag till sådana hjälpåtgärder som i motiveringen framhållits, då värnpliktiga drabbats av skada eller avlidit.

Stockholm den 15 jan. 1942.

Anders Paulsen,
Arlöv.

Olof Andersson,
Malmö.

Aug. Spångberg.

Thorvald Ekdahl.
